

Ombudsman zahájil dvě šetření týkající se demolice historických budov

12.7.2022 - | Veřejný ochránce práv

„Oba případy vzbudily silné reakce odborné i laické veřejnosti. U brněnské vily na ulici Hlinky jsou zarážející především poslední momenty před jejím zbouráním. To vlastník oznámil stavebnímu úřadu na Velký pátek jen pár dní poté, co Ministerstvo kultury vydalo rozhodnutí o prohlášení stavby za kulturní památku. Během Velikonoc pak demolici dokončil,“ shrnul okolnosti brněnského případu ombudsman Stanislav Křeček.

Ten se ve svém šetření bude zabývat postupem jednotlivých úřadů, oslovil proto brněnský magistrát, městskou část Brno-střed, Národní památkový ústav i Ministerstvo kultury, aby mu poslaly dostupné podklady.

Podle dostupných informací začal proces „z památnění“ vily v prosinci 2020. V únoru 2021 nicméně zmizela část stavby v podobě neorenesanční dřevěné verandy, došlo k mechanickému odstranění bohatého neorenesančního architektonického tvarosloví průčelí a postupně také k odstranění střech na objektu. Při zahájení řízení o prohlášení nemovitosti za kulturní památku přitom Ministerstvo kultury vždy vlastníky upozorní, že až do skončení řízení mají povinnost chránit stavbu před poškozením nebo zničením.

Děním kolem avizované stavby polyfunkčního objektu na místě původního historického domu na rohu pražských ulic Lannova a Revoluční se veřejný ochránce práv zabýval poprvé už před deseti lety. Stanislav Křeček jako zástupce ombudsmana případ ukončil v říjnu 2013, kdy se povedlo dosáhnout toho, že Ministerstvo kultury i na základě jeho šetření zrušilo závazné stanovisko odboru památkové péče pražského magistrátu k přípustnosti demolice domu a případ mu vrátilo k novému projednání.

S avizovanou demolicí domu nesouhlasily spolky aktivně působící v oblasti ochrany historických budov na území hlavního města Prahy zejména Klub Za starou Prahu a specializovaný poradní orgán Vědecká rada generální ředitelky Národního památkového ústavu. Ministerstvo kultury v minulosti vedlo řízení o prohlášení domu za nemovitou kulturní památku, k „z památnění“ domu ale nedošlo. Také tento dům už majitel nechal zbourat.

Oba případy začal ombudsman šetřit ve chvíli, kdy města o historicky cenné stavby nenávratně přišla. Cílem šetření je zmapovat a posoudit zákonnost postupu úřadů a zjistit, jak by v budoucnu mohly státní orgány podobným situacím předcházet. Ombudsman chce také zjistit, jestli stávající právní úprava zejména zákona o státní památkové péči obsahuje účinná pravidla ochrany staveb, které nejsou kulturními památkami, avšak mají nespornou historickou hodnotu. Poznatky z daného šetření by pak mohl využít například i v rámci připomínek k připravovanému novému památkovému zákonu.

Podobnými případy se veřejný ochránce práv zabýval už v minulosti. Šlo například o takzvaný Květinový dům na nároží Václavského nám a Opletalovy ulice nebo případ demolice kulturní památky zimního stadionu Štvanice.

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsman_zahajil_dve_setreni_tykajici_se_demolice_historickych_budov